

**2. jun 2017.**

### **Održana radionica u Beogradu u tripartitnom sastavu**

Jednodnevna radionica “Ravnoteža između poslovnog i privatnog života” je imala za cilj da učesnicima predstavi ovu problematiku u svetlu diskusija i prakse koji se sprovode u Evropskoj uniji i omogućiti tripartitan dijalog o situaciji u Republici Srbiji.

Kroz izlaganje dr Sonje Robnik učesnicima su predložene nejednakosti zasnovane na rodnoj pripadnosti kada su u pitanju visina zarade, učešće u plaćenom i neplaćenom radu i mnogim drugim oblastima (npr. visina nagrada za dostignuća u sportu) i načini kako se u raznim sferama društvenog života može pomoći eliminisanje ili ublažavanje nejednakosti među polovima generalno gledano.

Naime, brojni su stereotipi o ulogama muškaraca i žena. Na primer, pretraga interneta i slika na ključne reči “čišćenje kuće” će uglavnom kao odgovor ponuditi slike žena, dok će ključna reč “menadžer” ponuditi kao odgovor uglavnom slike muškaraca. Već i same jezičke barijere (nepostojanje ili odsustvo upotrebe) kada su u pitanju nazivi zanimanja u ženskom rodu, ukazuju na društveno prihvaćen stereotip koji pred žene stavlja jasna ograničenja. Takođe, ogroman potencijal ljudskih resursa ostaje neiskorišćen. Sužavanje izbora na kandidate muškarce, prilikom zapošljavanja, zanemaruje drugu polovinu stanovništva (žene) bez obzira na njihovo obrazovanje i veštine. Mnogi stereotipi postoje i u vezi nege zavisnih lica, odnosno dece, ostarelih roditelja i drugih bliskih članova porodice, s obzirom da se mahom od žena očekuje da preuzmu tu obavezu. Takođe, beleži se gubitak BDP po glavi stanovnika do 10% zbog razlike u zaradama muškaraca i žena. Prevedeno na pojedinca, u Sloveniji, ta razlika prikupljena tokom 10 godina predstavlja iznos za koji bi mogao da se kupi automobil.

Stoga bi koristi od promene ovakvih stereotipa bile višeslojne: bolji odnosi očeva i dece i bolji porodični odnosi, odgovornost za podizanje dece i teret kućnih poslova se dele, žene imaju bolje šanse na tržištu rada, novac poreskih obveznika uložen u obrazovanje je bolje iskorišćen, veća mogućnost izbora najboljih kadrova, itd.

Situacija u Srbiji je po žene nepovoljnija nego u Evropskoj uniji i svest o potrebi da se tradicionalni stereotipi promene je na nižem nivou. Po rečima samih učesnika radionice, neophodno je da se promeni i svest samih žena koje i dalje, u ogromnom broju slučajeva, svesno bivaju raspolućene između poslovnih i porodičnih, odnosno privatnih, obaveza. Jedna od učesnica se osvrnula i na stereotip majke, odnosno način vaspitavanja muške dece. Naime, čest je slučaj gde majke danas obavljaju kućne poslove umesto sinova, a sutra se od tih istih sinova očekuje da učestvuju u obavljanju (neplaćenih) kućnih poslova.

Prevazilaženje ovih rodno zasnovanih razlika traži podršku na tri nivoa:

- privatnom, u okviru same porodične zajednice
- javnom, u smislu zakonodavnog okvira (uvođenje roditeljskog odsustvovanja i sl.) i dostupne socijalne infrastrukture (vrtići, škole, ustanove i usluge za negu starijih lica)
- na nivou preduzeća (fleksibilno radno vreme, vrtić u okviru preduzeća, podizanje svesti članova uprave o važnosti i prednostima napuštanja stereotipa, i sl.)